POSITIONES MEDICÆ VARIÆ
Earumque præcipuæ de

PODAGRA

Quas Consensu & Autoritate Medicæ Facultatis,
DISPUTATIONIS INAUGURALIS LOCO
Pro Licentiâ consequendi Summos in Arte Salutiferâ Honores,
SUB PRÆSIDIO

JOH. DANIELIS MAJORIS,
Phil. & Med. D. Anatomes & Med. Practicæ Professoris Publ.

Anno 1679. Mensis Maij Die 8. Horis ante- & post-merid.
In Auditorio majore defendendas edit

FRANCISCUS HESPORN,
Corbacco Waldeccus.

KILIÆ
Imprimebat Joachimus Reumann, Acad. Typogr.

Viro Præ-Eximio, Spectatissimo, Integerrimoq́;

DN. JOSIÆ CALDEN,

In Incluta Imperiali Rep. Hamburgensi
Pharmacopœo ac Civi dexterrimo,
Cognato ac Evergetæ à plusculis annis suo,
sincerâ animi devotione
perpetim colendo,
INAUGURALEM HANC DISPUTATIONEM
in Amoris constantis signum,
& continuandi porrò boni Affectus Incitamentum,
cum prolixo
omnigenæ Prosperitatis, Tranquillitatis,
ac Benedictionis Divinæ
Voto

officiosè inscribit
FRANCISCUS HESPORN,
Medicinæ Candidatus.

I. N. I.

Thes. I. Circumspectè procedendum in determinandis Medicaminum agendi Modis.

§. 1.

EST quidem perutile, & res Medico Philosopho, quem Hippocrates ob multiscientiam ἰσόθεον vocat, planè digna, non acquiescere in invento ægritudini alicui, competente auxilio, in materiâ ejusdem congruè electâ, & in perspectâ virtute ejus per multiplicem Experientiam; sed eniti quoque ulterius, nulla non, ut ita dicamus, ejus in corpus assumti vestigia diligenter prosequi, ingenioseque deprehendere, quid hæ aut illæ ejusdem particulæ, in hac vel illâ parte, his vel illis Tincturis specialibus irriguâ, verisimiliter acturæ aut passuræ sint, & quatenus ex his successus rerum salubris aut non salubris, sperandus aut desperandus sit, conjecturâ haut inficetâ præsagire.

§. 2. Sed nec confidenter omnia juxta hypotheses hodiernæ Philosophiæ Experimentalis nimiùm-sapidæ, per Sal Alkali & Acidum, sunt protinus declaranda, cum forsan præterea dentur nobilioris indolis Corpora, à communi Elementorum quaternario, Sulfureque (si quod est) & Merculiali Principio (multis adhuc dubiis obnoxio) distincta; Principiaque rerum materialia non sunt ad organum Gustus unicè, sed aliorum sæpe etiam Sensuum', stringenda.

§. 3. Et imprimis Particularum Figuras, Numerum, Taxin, & Motus Mechanicos aliosvè, accuratâ mente hariolari convenit: id quod non unicuique datum est, Medicum

Dogmaticum, Polymathiâ peculiari clarum, à rudi ac mero distinguit Empirico, & à Willisio noviter in egregio Pharmaciæ suæ Rationalis opusculo, haud infeliciter tentatum liquet.

Thes. II. Propriè Medicus ad Medendum non potest cogi.

§. 1. Hoc est, si ex rigore Philosophico loqui velimus, quemadmodum Voluntas, ob concreatam sibi Libertatem Arbitrii, per naturam suam cogi non potest, ut aliquis quid invitus faciat; sed contradictoria maximè sint, velle & non velle; quod generalioribus verbis, fundamentum omnis contradictionis subministrantibus, his exprimitur, Impossibile est, aliquid simul esse & non esse: ita inutilis quæstio Medico-Legalis foret, An ullo jure Medicus Christianus in casibus certis ad medendum possit cogi?

§. 2. Ut tamen faciliores simus, capiemus Coactionis vocabulum aliquantò molliùs, pro tali Actu, quo per Argumenta certi ponderis, reluctans aliquandiu Medici animus sensim, & sub conditione tali, quæ bonæ ejus existimationi non noceat, adducitur, ut voluntatem suam voluntati alterius accommodet, quodque præstare antea noluit, velit, Conscientiâ videlicet vel Necessitatis inductus, vel juratæ in Magistratum jubentem Obligationis, vel proprii Officii, in casu scil. tali, quo Medicus curationis partem aliquam jam actu susceperit.

§. 3. Secus si fecerit, Ægrumque proprio ausu dereliquerit, si quid adversi accidat, culpæ reus erit, ut loquitur Justinianus lib. 4. Institut. de Lege Aquiliâ (vel Tit. 3.) §. 6. etiamsi gratis ipsum ab initio curandum susceperit.

Thes.

Thes. III. Ægri in Medicum Confidentia sæpe plus valet, quàm præstantissima etiam Medicamenta.

§. 1. Etenim si quid roboris Spiritibus est, (uti plurimum ejus est) ad Temperaturam corporis variandam, adeò ut Medici, in dirigendâ Ægrotantium suorum Valetudine, inter primas Diætæ curas ponant etiam hanc, quò Animus ab omni perturbatione liber, ipsis commendetur; utique peculiaris quædam & obstinata in Medicum potiùs hunc, quàm in alium, inque Medicamentum potiùs hoc, quàm in aliud, Phantasiæ Propensio id efficiet, ut propiùs citiusque ad Scopum convalescentiæ accedatur, quàm si citra eandem foret: id quod per experientiam quotidie patescit.

§. 2. Multùmque in praxi juvat Medicos, ut Ægri non desiderio solùm agantur, sed inexpugnabili etiam spe recuperandæ Valetudinis.

Thes. IV. Sostra Medicorum, præterquam quod justissima sunt, peculiariter etiam sunt privilegiata.

§. 1. Hæc Prærogativa consistit partim in hoc, quod Medico Salarium debeatur, etiam non promissum, aut Honorarium civiliùs dicendum, illique Eventus Mortalitatis (à cordatis hominibus) non imputetur, si videlicet in Arte suâ peritus, diligentem ægri curam habuerit: partim ac præcipuè in eo, quod in concursu Creditorum deîn Prioritas ipsi conceditur.

§. 2. Cum hac conditione veruntamen, ut Privilegi-

um Prælationis reſtringatur adCuram ſaltem, eo in Morbo adhibitam, ex quo poſtea Æger deceſſit: de quo pluſculis videatur Carpzovius part. 1. Conſtitut. 28. Definit. 45.

§. 3. Ratio Legis citra dubium fundatur in hoc, quod quemadmodum Sanitas, Felicitatis humanæ pars exiſtens omnium maxima, non alterius externi finis, ſed ſui ipſius gratiâ expetitur, reliquis Artibus omnibus nihil per ſe expetendum, ſed omnia externi ſaltem cujusdam finis gratiâ efficientibus, ut nos docet Sennertus Illuſtris, cap. 1. Inſtit. Ita Prælatio illis meritò tribuatur, qui Vitæ Servatores, quoad poterant, erant optimi maximi, quo beneficio utique (in rebus ſecularibus) homo homini neſcit præſtare inſignius.

Theſ. V. Redditio Receptarũ ex Pharmacopolio, quæ absque conſenſu Medici fit, non inutilis ſolùm eſt, ſed iniqua etiam, & quandoq; periculoſa.

§. 1. Receptum, ſive Recepta, dicendum ſit, ad denotandam Medicamenti non Officinalis, ſed Magiſtralis Formulam, hîc equidem perinde eſt, poſtquam de Verbis altercari minimè volumus.

§. 2. Redditionem verò Receptæ, à Pharmacopæo factam neſciente Medico, aut ſciente quidem, ſed repugnante, planè inutilis eſt, quod quemadmodum impetrato fine ceſſat actio, ita Media quoque ad Sanandum adhibita, ſuperflua evadunt: poſt ſemel-oppugnatum Morbum videlicet, qui cum circumſtantiis exactè iisdem nunquam denuò Ægrum priſtinum invaſurus eſt. Quin potiùs maxima ſemper

per

per in Individuis vel Singularibus occurrit varietas, & ob hanc speciales identidem scopi ad medendum, in animo Medici variantur, quos ne Medici quidem ipsimet extranei, vel ad curam ejusdem Ægri non invitati, judicium tamen in Medici actiones de facto ferre audentes, non assequuntur affatim, quoniam speciales Morbi ac Ægri circumstantiæ ipsis sunt ignotæ.

§.3. Adhæc duplex imprimis Injuria Medico fit, per iteratas aut reciprocantes istas Receptarum inter Pharmacopæum ac Ægrum, nesciente earum Autore, oberrationes; una, quæ bonæ illius Existimationi, altera, quæ Bursæ obest.

§.4. Dum enim quæ semel in rem præsentem circumspectè ab ipso ordinata sunt, temerè alteribi adhibentur, non minùs Eventum qualemcunque sequiorem Fama, loquax malum, in culpam Scribentis convertit; quàm Ægri eidem abstrahantur, quò minus porrò obligentur ipsius meritis; Pharmacopœo interim, vel septies renovante ac præparante ejusdem Receptæ Formulam, quoties Ægri ancilla puervè fert.

§.5. Quodque pejus, non desunt homines, qui non privatis solùm, suis ac suorum usibus, in ulteriorem ægritudinis & Sanationis eventum, reservant istiusmodi Formulas, semel ex Pharmacopolio redemtas: sed aliis insuper, Medicum licet consulturis, easdem obtrudunt, ut sibi saltem ex prospero, si porrò detur, successu, accedat gratia. Quale quid, coram oculis DEI, species est vel Furti vel Homicidii manifestissima; quoniam Medico violenter ampliorem bene merendi occasionem amputant, omnique jure debitum ipsi Honorarium præscindunt.

§.6. Ut taceam denique, infaustè rem sæpe succedere: qualis erat, de quâ Disputationis Præses privatim perhibuit,

buit, præſcriptum à ſe olim utiliter fuiſſe Viro cuidam robuſto, Vomitorium, quod is Inappetentiâ Ventriculi, ex Pituitæ impactu laboraret. Poſt trimeſtre dein elatam Fœminam, conſumptam Phthiſi, cui idem Vomitorium ineptisſimè ſubminiſtratum ab Adſtantibus, Exſequias acceleraverat ex eo, quod Inappetentiam quoque in illâ deprehenderint; ſed à Cauſâ Morbi planè diverſâ, h. e. exhauſtis per Tabem Spiritibus, oriundam.

§. 7. In bene conſtitutâ Republicâ quomodo magnis Abuſibus his ac Ataxiis medendum ſit, non intempeſtivum aut difficile foret, addere: Sed nolumus longiùs evagari.

Theſ. VI. Nova Partium Diviſio in Firmas ac Fluidas, convenientior eſt Hippocraticâ Veteri, in Continentes, Contentas, & Impetum facientes.

§. 1. Nam etiam Impetum facientes, vel Spiritus, è numero Contentarum ſunt, h. e. Fluorum: quorum alios Palpabiles ac labiles conſtituimus, vel Humores, alios Impalpabiles ac difflabiles, vel Spiritus modo dictos, formam auræ ſummè mobilis habentes aut Luminum, quæ in Radiationes certi generis cientur.

§. 2. Eſtque in gratiam Tironum de Partibus firmis, quas ſolidas vulgò nominant, monendum; Primùm ut caveant, ne ſolidam ac duram habeant pro unâ eademque, cum Muſculi, Membranæ, Venæ, Cerebrum, corpora utique firma vel ſolida ſint; veruntamen non ſunt dura.

§. 3. Nam hæ præcipuè Conditiones ſunt vel Attributa

buta Partis solidæ: Immediatus & arctus Particularum componentium contactus, imò tenax earundem implexus, & mutuæ Exceptiones; perseverans aliquandiu singularum Motus harmonicus, factâ totius Corporis, aut Organi alicujus majusculi Motione; ac demum indifferenter se ad Duritiem ac Mollitiem habere.

§. 4. Hinc de Spiritibus tenendum; in genere quidem, præcipuas Corporis Fluidi conditiones esse has, ut Particulæ illius in superficie laxiùs contingant se, nec mutuis sibi implexibus uniantur; ut ab extrinsecâ pellente, vel etiam intrinsecâ corporis, in quo sunt, fermentativâ vi, in motus indifferentes acti, ad nullam certam restringantur coordinationis legem aut formulam; ut indifferenter æquè ad conditionem naturæ suæ homogeneam aut heterogeneam se habeant; & ut in Agitatione sui, per propriæ Molis parvitatem, quæ habetur in singulis particulis, perq; Figuræ Rotunditatem, haut leviter juventur.

§. 5. Ad Attributum tamen posterius hoc quod attinet, cavendum, ne Traditionibus vulgò receptis nimiùm tribuentes, quasi Corpora Rotunda ad Motum præ cæteris aptiora sint, & explicare volentes ex isthac hypothesi Motus sæpe celerrimos, qui de Spiritibus nostri corporis observantur, in statu tàm bonæ, quàm perditæ Valetudinis, decipiamur. Nam ex: gr: Globuli lignei utique volubiles sunt, sed in spacio libero, & ut singuli non mutuò contingant se, supra planum æquale & aliquo usque præsertim inclinatum.

§. 6. Spirituosarum verò Minutiarum Figura si talis esset, intra Tubulos Nerveos certè aut Arteriales &c. (atque sic in spacio minùs libero, concavo, ac tortuoso) globuli plures identidem, agminatim supervenientes globulis præcedaneis, in motibus suis se mutuò impedirent.

Thes. VII. Actiones Animæ materiales pleræque non Simplices sunt, sed Compositæ aut Decompositæ.

§. 1. Communiter siquidem Actiones in Corpore humano in Naturales, Vitales, Animales, aut etiam Genitales solent dividi, & quicquid Anima nostra auxilio Corporis peragit, ad unam earum aliquam reduci.

§. 2. Sed certè paucissimæ earundem adeò uniformes aut puræ sunt, quin ob texturam Organi, à quo fiunt, videantur potiùs ex duabus aut pluribus simplicibus compositæ, exemplo Respirationis; quæ vitalis Actio videtur, cum simul maximè animalis sit; Sensuum item externorum, ubi Sensus, Motus Fibrarum, & Vitalitas concurrunt; Geneanthropias verò præcipuè, in quâ omnia Factionum Animæ genera accumulantur.

Thes. VIII. Pestis non denotat certam Morbi speciem, sed indolem quandam potiùs plurium Morborum.

§. 1. Communiter Doctores Tractationem de Peste, ultimò subnectunt Doctrinæ de Febribus, quæ Ipsis referuntur ad primum summum genus Morborum, vel Intemperies: quasi non etiam Anginæ, Pleuritides, Peripneumoniæ, malignæ ac epidemiæ, Pestem constituant, quæ propriè ad Morbos Conformationis, tanquam alterum summum genus Morborum, dicuntur pertinere: aut deleteriæ Intestinorum Exulcerationes quoq; (quas sequitur Alvi fluxus cruentus ac dolens) non habeantur; quæ ad tertium

sum-

ſummum Genus, vel Morbos ſolutæ Unitatis, aliàs pertinent.

§. 2. Itaque tenendum, Peſtis tractationem, in Medicinâ Speciali, quam vulgò Practicam vocant, propriè locum non mereri; ſed reducendam ad Generalia, ubi de Accidentalibus Morborum Differentiis agitur, ac dicendum, omnem illam ægritudinem Peſtem eſſe, quæ in eodem loco citò plerosque invadit, ac plerosque eorum citò jugulat.

§. 3. Ut tamen Majorum Autoritati meritò quid demus, addendum, Peſtem niſi omnem, eſſe Febris Malignæ Speciem, rarò tamen exiſtere ſine Febre.

Theſ. IX. Ad Proteſtationem de Præcedentiâ, à Medicis ſeriò faciendam, JCti quod hodie excipiant, non habent.

§. 1. Non intelligimus hîc Præcedentiam JCtorum præ Medicis, vulgari Scommate notatam; Præcedat Fur, ſequatur Carnifex. Quæ cavillatio ocioſum calumniatoris primævi Inventum eſt, Prudentis cordatiq; Viri indignum labiis, & ingenuâ mollique Suadâ Celeberr: Dn. D. Th. Bartholini feſtivè discuſſum, in peculiari ad D. Caſparum Thurmannum, JCtum Lubecenſem doctisſimum Epiſtolâ, (Act. Hafnienſ. Vol. 4. obſ. 81. pag. 189.) quâ docet, convenienter Doctores Juris & Medicinæ ſæpe haberi in unâ eademque perſonâ, tanquam communi Aſtreææ & Apollinis contubernio; Medicosque non minùs olim exſtitisſe, quàm hodienum pasſim fieri Senatores & Conſules Urbium, Asſesſores in Tribunali Juſtitiæ, aut Conſiliarios Principum:

§. 2. Nam utriusque Functionis Homines ad unum Finem conſpirare; Honeſtè videlicet vivere, Alterum non

lædere, & Suum cuique tribuere; tàm Justitiam, quàm Sanitatem.

§. 3. Sed aliam quandam majoris momenti rem, inter ipsosmet Medicos à quampaucis perspectam, hic innuimus; & seriò tandem ac solenniter Protestamur, injuriam, si ita loqui liceat, in multis casibus fieri Causæ Morbificæ, dum præjudiciosè, ac supinâ nimiùm credulitate, pro Effectis habentur: Effectis contra aliquibus, vel Symptomatibus, indignè Præcedentiæ titulum conferri, ut pro Causis habeantur.

§. 4. Quorum utrumque cum Ægroti periculo conjunctum est. Nam si fidem meretur Ciceronis egregii Effatum, Medicos inventâ Causâ Curationem habere facilem; quis è contrario non videt, quàm dubio Eventui se ac Ægros suos committant, qui ultra Empiricam qualemcunque peritiam non progressi, verisimilem morbi Causam, à secundario Pathemate vel Effectu distinguere nesciunt, & sic lubricæ basi superstruentes minùs accuratam Medendi Methodum, ne Erroris quidem Suspicionem habent aliquam, sed vel Luctatorum more, obligatis cum Hoste oculis congrediuntur, vel tanquam Viatores, amissâ viâ regiâ, in Sylvis incognitis vagantur.

§. 5. Quæ ut liqueant clariùs, pauca saltem exempla producemus, quæ memoriæ nunc subeunt, accuratiùs ponderanda, à limatioribus Ingeniis.

§. 6. Illorum primum est, quod vulgò putant, Iram ex Bilis exundantiâ oriri; cum potiùs illam sequatur hæc: id quod infra distinctiùs patebit, quando de Irâ dicetur, tanquam Causâ occasionali Podagræ.

§. 7. Alterum est, Hepar malè affectum, quandoque dici causam Hydropis, ichorosum suppeditantis Sanguinem;

nem; cum potiùs malè affectis Abdominis partibus, & ſerpente altiùs altiusque inteſtino diluvio, non poſſit non Hepar tandem ipſum quoque in partem calamitatis protrahi, ac foris primum, hinc in penetralibus contabificè affici, nullâ ampliùs medendi ſpe relictâ, ob contractam undique νέκρωσιν.

§. 8. Tertium eſt, Suppreſſionem Sanguinis Menſtrui aut Hæmorrhoidialis, in aliquibus Subjectis fieri Cauſam Cancri; cum multò frequentiùs accidat, ut ex Cancro utcunque confirmato, exulcerato, & cuniculos agente, ob Sal fermentale deſtructivum, partemque mortificans, in totum tandem ſubrepens ſanguinem, Fermentum hujus nobile aliàs, quod inſerviturum Menſtruæ expurgationi ſemicriticæ promovendæ fuiſſet, pervertatur in Fœminis; aut Hæmorrhoidialis conſueta Evacuatio, ſimili modo in Viris ſufflaminetur.

§. 9. Quartum eſt, Scabioſorum Saniem, in Puſtulas elevatam, eſſe partem immundi Fomitis, à naturâ ex Sanguine eò propulſi; cum potiùs Vermiculi ſcabentes, & tanquam Talpæ omnium minimæ, Cutim ſuffodientes, cum indifferentiâ ad Cacochymicum vel non-cacochymicum corporis habitum, ſint Cauſa Purulentæ iſtius Colluviei, eâ ratione, quatenus morſibus ſuis, præſertim circa Lunæ creſcentis tempora, à Poro uno in alterum ſe penetrant, inque tenerrima Cutis ſtamina debacchantes, clàm eandem exulcerant: unde humor ſubtilis transſudat, & collectus cum tempore in diverticulis extra vaſa, ſubaceſcit ob moram, & ob inhærentiam ſimul fibroſarum partium, ſuperventu caloris finitimi, ſpiſſior demum redditur ac ſanieſcit.

§. 10. Quintum denique veriſimiliter eſt, Phlegma viſcidum, Tuſſi per vices ejectum, haberi Cauſam Tuſſis,

 cum

cum potiùs videatur quid, culpâ Irritamenti externi, per iteratas Tussiendi necessitudines violenter expressum, ex membranâ aut vasculis Annulorum asper-arterialium.

Thes. X. Apathia Pyrophagi Hamburgensis (des Feuer-Fressers) *nec Miraculosa fuit, nec Dæmoniaca, sed Naturalis prorsus, & quadantenus Simulata.*

§. 1. Rarioribus certè Palati deliciis (nisi Luxoriosis ejusdem Tormentis dicendis rectiùs) & nec imitandis à quolibet, annumerandum, exstitisse in Mundo Mulierem, quæ ut Carbonibus aliæ, sic Cespite Bituminoso, non potuerit saciari. Alia, nec non Masculus aliquis, Calce vivâ fruiti sunt avidissimè. Identidem alia ipsas viginti libras Piperis voravit. Neque desunt adhuc, qui calidissimas Offas impune sorbeant.

§. 2. Vel priori etiam illi, cui Calcem deglutire, ita Lychnos cum Ellychniis, ludus jocusq; tantus existitit, quanta sæpe voluptas fuisse, de Claudio Lotharingio scribitur, calidâ Boum Merdâ frui. Proh quanta Fercula! sed nec Munditie cedentia nubicolæ Tabacibibonum genti.

§. 3. Qui Nicotianistæ sicut ex Faucibus Furnum, ex Salivalium Ductuum aperturis, Thermas plusquam mephiticas, suillo quovis St: inamœniores, & ex Gingivis Cloacam fervidi halitûs faciunt; ita nil tandem deesse amplius videbatur, quàm ut Vulcanus ardens ac rutilus ab Homine, etiam in Vias Alimenti admitteretur.

§. 4. Quale quid demum præstitit inusitatus quidam Carbo-

Carbonum, Picis, ac Sulfuris Helluo, qui vel Tantalo ſitibundus magis, vel Salamandrâ frigidior, æſtuarioque vix ullo læſus, Incaleſcentias ſummas viſus eſt, non tam manibus tractare, aut pelle nudâ impunè excipere, quàm faucibus in ipſismet (quod ſtupendum) ſupra Linguam ſæpiùs volvere ac revolvere, lambere, deguſtare, & tantum non abſorbendo, tanquam carnes & juſcula, ſecum abscondere: quem, ſi viveret amplius, Heclæ, Ætnæ, ac Veſuvii omnes, cum Vulcanis hinc inde & Fratribus Ignivomis reliquis, ne & ipſos abliguriat, haut parum ſint verituri.

§. 5. Res autem ſeriò ſic ſe habet: Anni prægresſi Menſe Novembri Agyrta quidam, floridæ Ætatis, natione Italus, Hamburgi in Foro aliquoties, aut Circulo Spectatorum publico ſpopondit, Ignem luculentum Se devorare velle, aut quævis Fervida alia. Locoque Speciminis, ex Foco portatili Carbones vivos exemptos, partim in linguâ detinuit aliquandiu, partim planè deglutiit, aut deglutire à Circumſtantibus eſt judicatus. Eosque vel nudè, ſine additamento ardentes, quos Folle identidem afflari fecit, usdum carnis particula, quam intra Dentes etiam tenuit, asſaretur; vel Sulfure inſperſo etiam fervidos, ut flamma ex faucibus coruſcaret. Quin & Ferri igniti fruſtum linguæ affricuit, forcipe arreptum: idem tamen haud æquè diu Dentibus detinere potuit. Demùm Offam Picis, Reſinæ, ac Sulfuris liquati Sibi paravit, de quâ quantum cultro ligneo longiore vel Rudiculâ excipere potuit, aliquoties asſumens, devoravit, ut ſibilus etiam ex gutture audiretur, Fœtorque nares feriret adſtantium. In Aulâ Electorali Dresdenſi pro Mago aut Præſtigiatore primùm habitus eſt; hinc Serveſtam ac vicinas urbes, & poſtremò quaſi, Hamburgum adiit: in quibus omnibus admirandum Pyrophagum præſtitit Se, Ar-

tis-

tisque suæ Magisterium quinquaginta Imperialium precio quemvis docere pollicitus est: donec non ita pridem in Cellensi Aulâ vel urbe (uti relatum est) acceptâ per errorem in os, alieni nec sibi familiaris Liquoris portiunculâ, quæ super-assumtorum deinde Fervoribus resistere non poterat, Juscula isthæc nimiùm calida, Ipsum strangularunt.

§. 6. Unicumque exemplum simile, utcunque antiquius, hujus tamen seculi, novimus, quod Petrus Servius, Medicus Romanus (d. Unguento Armar. in Theatro Sympath. p. 540.) affert: fuisse in Piceno quendam, Martinum Cechonem, qui Carbones candentes Manu diu tenere, Dentibus conterere, & Palato exstinguere suetus, Ano etiam eosdem inserere, ac Natibus nudis, Pedibusq; calcare; insuper Linguam fervente Lardo diu perfundere, vel sub eadem, Candelam ardentem proximè ponere; ac inaudita alia agere non dubitarit. Sed Causæ pervestigatio, de Apathiâ Ignivori Hamburgensis præcipuè, nos curiosiores habet.

§. 7. Aut itaq; Angelus Domini in isto tempore peculiariter forsan ipsi adstitit? Quis verò tàm impius, ut Deum miraculosè hic intercurrisse, pronunciare ausit? Ad Artem adeò vanam ac futiliem?

§. 8. Aut erant Præstigiæ Magicæ, auxilio Diaboli acquisitæ? qui sicut Maleficos haut rarò in Tormentis stupendo ad tempus stupore afficit; ita censeri possit, in proposito casu aliquid suprà vel infra Naturam Ignis contulisse. Sed præterquam quod in reddendis Mirarum Actionum causis, si adæquatas non statim possimus animo consequi, Simplicitatem quandam arguit, nescio quos Spiritus Familiares occultos accusare velle: imprimis hoc tenendum, Diabolum supra Naturæ vires agere nequaquam posse.

§. 9. Aut Agyrta Narcoticum aliquod, vel Liquorem obstu-

obſtupefactivum, Linguæ prius affricuit, nè cauſtica Ignium ſpicula dein ſentiret? Ut verò non urgeamus, dari Narcotica præſentanea perquam rara, quæ ubi Parti alicui ſtuporem induxerint (præſertim crebriùs largiusque applicata) auram ſui non mox diffundant latiùs, totumque hominem torpidum ac ſegniorem reddant: id maximè tenendum, quod Spectatores accuratiores teſtati ſunt, tenuiſſe illum Carbones non diu in eadem parte Linguæ, ſed ultrò citròque in Faucibus revolviſſe. Et, ſi quid Fervidi prætereà planè deglutiit, quomodo Narcoticum potens, quod actu etiam priùs hauſiſſet, opponere iisdem impunè potuiſſet?

§.10. Aut Idem Senſorii Organi vitio clàm laboravit? Id quod contrahi ſolet vel ex Morbis prægreſſis calidioribus, Nervulos ultimos balſamico ſuo Fluore deſtituentibus, vel ſtatim ab Utero, ex pravâ Conformatione; prout in diſſecto cujusdam corpore, qui vivus Vitrum, Lapides, Ligna, Piſces vivos, ac alia Animalia ſæpiùs devorarat, Anatomicus inſignis, Columbus obſervavit, Nervorum vulgò dictum quartum par, non ad Palatum aut Linguam, ſed reflexim ad Occiput iiſſe, citante Jonſtono (cap. 2. art 2.) de Admirandis Hominis. Sed hoc pacto artem ſuam, 50. Imperialium precio aliis oblatam, vendere non potuiſſet veraciter: neque Stupor organi, quo quis ignem non ſentit, Incombuſtibilitatem infert ſimul, ut Empyreuma etiam non ſuccedat, â quo tamen Agyrta penè ſe tutum præſtitit.

§.11. Aut Gradus ac Tempus certum peculiariter ipſi notum exiſtitit, quo Flamma vel Ignis luceat, ſed non urat? quem ſtatum ignis purum, & Spiritum illius ex puritate iſtâ indemnem, ex profeſſo noviſſimè declarare anniſus eſt Disputationis Præſes cap. III. nuper-editæ Diſſertationis de Ferro Radiante. Aſt ex hiſtoriâ Caſus diſcimus, ab Ipſo nul-

ſum Temporis aut Luciditatis diſcrimen fuiſſe obſervatum. Imò asſumtam intra os Picem liquatam, ac alia Fervida, quæ fumoſè ſaltem ſine Flammâ aut Luce incaluerunt.

§. 12. Aut Fervidis rebus, in eadem Corporis parte, Moram diu non indulſit, ſed jactans eadem ultrò citròque, Linguâque præſertim volvens ac revolvens, ut jam ante innuimus, utcunque ſibi cavit ab Empyreumate? Quæ prima Præſumptio eſt, quâ hominem à Magiæ Suſpicione liberamus.

§. 13. Aut dolorificas utique aliquas Faucium Aduſtiones fortè ſenſit, ſed conſuetudine durâ nimiùm, per quandam Phantaſiæ contumaciam, Spirituumque in aliud Objectum Recesſus, maſculè disſimulans, omnem Tormenti vehementiam, Ambitione lucri ſuperavit. Id quod alterum eſt, quod citra Præſtigias aut Fucum intercurrere in illius Perſonâ potuit, ſi obſtinatum ſaltem Mutii Scævolæ, in planè comburendâ propriâ manu, Imaginationis impetum conſideremus.

§. 14. Aut denique Arcanum qualecunque Fervoris Reprimendi Adminiculum in promtu habuit, quo Fauces irrigavit. Et hoc tertium, idque præcipuum eſt, quod de Inoffenſione Illius honeſtâ ſuſpicamur. Cujus præſumtionis Fundamenta addimus non ficulnea hæc: 1. ut expresſè in Hiſtoriâ Mortis de eo ſuperiùs dictum eſt; periisſe hominem ex eo, quod Errore ductus, Liquorem ante Prunas alium ore exceperit, quàm ſibi familiarem. 2. Perceptum etiam ex Faucibus Sibilum, cum Fœtore; ac 3. in Chimiâ forſan non deſperari Modos, ad diverſa perveniendi, Uſtivos Ignium Radios Reprimendi, aut Retundendi Media. Sed velum Sermonis contrahimus, & ne nihil tamen dixisſe videamur, Lectorem, aliquam Experimenti viam ingredi cupidum, intereà ad pridem Typis impresſum locum, qui de certâ tra-

tâ tractatione Vitrioli ac Sulfuris, in Medici quondam Veneti, Petri Mariæ Canepariii Tractatu de Atramentis exstat, paulò ultra medium Capitis I. Descriptionis 3. quæ de Atramento Sutorio est, amicè ablegamus.

Thes. XI. Ad Pulcritudinem, ut sit Signum bonæ Valetudinis, sola Lineamentorum Symmetria non sufficit, sed moderatæ Rubedinis attemperatio addenda.

§. 1. Extra Controversiam est, Protoplastos initiô maximè sanos fuisse, quoniam Immortalitati destinabantur: aliàs Anima Sancta habitasset in fragili diversorio. Et quia optimè sani erant, par erat, ut etiam essent pulcri: nam exquisita Sanitas Nævos omnes excludit, & conformationis vitia.

§. 2. Jam quousque saltem ad mediocrem aliquem gradum prosperæ Valetudinis licet tendere, videmus, Floridissimos etiam Homines, sed vel in loco obscuro ad Flamman accensi Sulfuris, vel per Vitrum, colore cœruleo rubrovè tinctum, vel interdiu etiam per Prisma triquetrum adspectos, aut Moriones, Faciem, cœterà bonam, fuligine aut coloribus aliis pictos in Comœdiis, reddi deformes penitus, servatâ Partium omnium Symmetriâ, & Architecturâ, ut ita dicamus, earum harmonicâ.

§. 3. Quod propterea notent illi, qui curam habent Mundi Fœminei, ne chlorotica vel pallens Facies, ex pigmentis aut esu absurdorum, facilè ipsis concedatur.

§. 4. Quantum cedit Rosa communis pallida, Purpu-

rascenti odoriferæ Centum Foliorum; tantum moderata Rubedo, à centro saturati coloris sensim in Album diffusa venustulam reddit Faciem, in Sacris etiam commendatam, Cantic. 5. v. 10: Dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex Millibus.

Thes. XII. Lac ex Mammis Virginum nisi Præsumtiones validiores concurrant, non est Signum amissæ Virginitatis.

§. 1. Si JCti ac Medici superiorum temporum rectiùs intellexissent Originem, Naturam, Vias, Tempus, Motumque Lactis, quod à Chylo, ut gladius ab ense discrepat; supersedere à Casuistis, ac tricubitalibus Autoribus aliis laboriosè evolvendis, pridem potuissent in Casu suspectæ Virginitatis ob prosiliens Lac.

§. 2. Quod sanè est Humor, ad nullum Sexum, Ætatem, aut Tempus peculiariter restrictus: Sed est Fluor universalis nutritius inchoativus, ex Intestinis, post alimenti Digestionem blandè scaturiens, & exundans, quorsumcunque & quandocunque potest, si plusculum ejus sit, quàm ut converti in usum Sanguinei Animalis possit; siq; Impetus superveniat, & viæ sint apertæ.

§. 3. Unde fit, ut non Mulieres solùm, h. e. Fœminæ virum passæ, ante & post partum, imò sæpe longissimè post hunc, mammarumtenùs isthoc Latice candido rigentur; Sed vel Infantulis recens-natis, sat ubertim ex papillis effluat lacteum quid. Lactescunt Pueri passim innuptæque Puellæ, Juvenes, Virgines; nec non Viri mammosi,

mosi, ac præ cœteris succulenti, si Suctio præsertim accedat, aut frequens frictio: ut alicubi etiam Caseus ex Viri lacte sit confectus. Cujus Lactescentiæ exempla pluscula ex Hippocrate, Abensinâ, Vesalio, Gemmâ, Camerario, Cardano, Vega, Schenckio, Benedicto, Eugubio, Donato, Aquapendente, Santorello, Castello, & Walæo adducta vide apud Celeberr. Dn. D. Thomam Bartholinum, in suâ Anatome, ubi integræ cujusdam in Scaniâ Familiæ Lactiferæ meminit: & tam ipse, quam longè ante illum, Paulus Zacchias (Quæst. Medico-Legal. lib. 1. Tit. 3. quæst. 1. §. 22. pag. 56.) ex Mercuriali & Baricello autor est, in Novo orbe Viros penè omnes, Lactis copiâ abundare.

§. 4. Quin imò non ex Mammis solùm, quarum glandulosæ delicatulæque texturæ lactifica quædam Vis communiter attribuitur, (copiosiùs licet) Primus ille Hominum Potus elicitur: sed vel per Uterum quoque haut rarò; ut Fluor Albus diutiùs durans, Atrophiam tandem inducat Corpori. Ut taceamus, quæ de Nutritione lacteâ Embryonis per Os hîc addi possent, Cramben toties coctam ab aliis si vellemus recoquere: addereque exempla eorum, quibus à jentaculo recentibus, ex Venâ sectâ, numero distincti Humores duo, Sanguis puta rubens, ac Chylus Lacteus, junctim effluxerunt, sicut Tinctura Santali ex Patella per tubulum phiolæ, lactis plenæ, ac inversæ, manifesto adscendit, ut hi duo liquores mutuò sibi occurrentes, distinctim videri possint. Atque sic Chylus, Sanguini recens-confusus, non statim in poros ejusdem recipitur, sed Circulationes cum ipso per Corpus subit aliquas, antequam ipsi intimiùs uniatur.

§. 5. In Summâ: Lactescunt Mulieres, sed non solæ ac semper. Atq; si Graviditas ex præsētiâ Lactis præsumēda foret,

 ob

ob Menſes obſtructos; totis quaſi Menſibus primis quatuor Lac ipſis non deficeret, quoniam Menſes ordinariè tum ceſſant. Quid dicemus, quod in his oris nihil frequentius, quàm ut fœminæ, Seroſioris Temperaturæ, etiam pridem gravidæ, & deſtinatæ Lactationi, ſuas tamen nihilominus patiantur Lunulas, ad medium tempus usque?

§. 6. Ex quo patet, neq; Menſes Suppreſſos eſſe Cauſam Lactis Fœminei adæquatam, ſed regurgitatione quadam, & per accidens, in corporibus ſuccoſis ſurſum tendere, quærereque ſibimet viam, quâ patet exitus: Si præſertim Spirituum Impetus ſuperveniat. Nec Virginum lacteſcentium caſtitatem ex ſolo Phœnomeno hoc, eſſe in in dubium vocandam.

Theſ. XIII. Coctio ſicca, non implicat Contradictionem.

§. 1. Sufficit enim adeſſe, Subtiliorem Fluorem alium, non madefacientem manus, qui pulverem ſubtiliſſimum agat in Bullas, Igne ſuppoſito; ut in Coctione Alabaſtri vel Gypſi, pro artificiali conficiendo Marmore videmus.

§. 2. In Chimiæ ac Metallurgiæ parte Pyrotechnicâ, operatio talis ad Toſtionem vel Aſſationem redigitur, cujus beneficio ea, quæ intus humida ſunt, ac foris ſicca, ſiccis tentantur Caloribus, ut Minutiæ humidæ in Metallo, aut Lapide fluxili, Marchaſitis &c. ſuperſtites, provocentur. Indeque Lateres Murarii varii cæteroquin, Cocti rectè dicuntur, quamvis nullus ipſis liquor affuſus ſit; & Calx coquenda apud Juſtinianum, in Inſtitutionibus (lib. 2. tit. 3. §. 2.) h. e. concremanda per Ignem Reverberii, ut abdita demum qualiſcunque Humiditas exſpiret.

§. 3. Uſtu-

§. 3. Ustulatio verò est Tostio imperfecta, vel inchoata Assatio; ad Siccitatem omnimodam inducendam insufficiens, ob penuriam caloris, qui motum particularum interiorum in materiâ combustibili incipit, sed ad finem non perducit.

Thes. XIV. Ad Spiritum Rosarum laudabilem parandum, præstat gemmantes assumere, quàm apertas.

§. 1. Posterius communiter fit in Officinis Pharmaceuticis, ut sine moderamine Putrefactionis vel Fermentationis, per simplicis Destillationis laborem unum ac alterum, Ministri se citò expedire possint, nescii, quàm Rosæ ab ipsis assumptæ, non viribus integris ampliùs, sed per ætatulam qualemcunque jam defloratæ sint.

§. 2. Cum enim oleosæ ac volatiles earum Particulæ, Spiritu totius Fruticis fermentatore actæ, in continuo per teneram foliorum floridorum texturam motu sint, facilè colligere est, quanta illarum jactura sit, à primâ rosei calycis vel gemmæ Rupturâ, usque ad plenam (aut mediocrem saltem) Floris totius Expansionem.

Thes. XV. Fonticuli plus noxæ plerumq́, quàm utilitatis præstant.

§. 1. Quamvis enim ii non simus, ut mordicùs obluctemur omnium quasi populorum, à tot seculis, judiciis testimoniisvè, expertorum, in plurimis Morbis esse Remedium id præstans ac utile, imò in casibus aliquibus etiam neces-

necessarium, præcipuè in Affectibus Captis: Paucissimi tamen damnum, quod inevitabiliter complicatur, cum commodo, de quo gaudent, rectè computant.

§. 2. Cum Atrophiâ subrepente videlicet, quæ vix videtur evitanda. Per eundem Fonticulum enim, quo visibilis, palpabilis, atque sic crassus Humor, quotidie transsudando egeritur, quis putet, Spirituum balsamicorum egressui viam intercludi?

§. 3. Quorum jactura proin quàm non exigua sit, ex subtilitate eorum, motus agilitate, aperturæ, per quam sine impedimento continuò exhalant, vel Fonticuli diuturnitate, argumentum est meritò petendum, prorsus sicut de Rosis dictum est. Ut de dolore & incommodis aliis, quæ gestationem Fonticuli cæteroquin circumstant, nil addamus.

§. 4. Unde consentaneum videtur, quandiu peccantis Humoris eliminatio procurari potest per vias alias, ad hanc auxilii materiam esse non facilè, aut non nisi Ægro summè urgente, deveniendum, præmisso Prognostico.

Thes. XVI. Febricitantibus sæpe Bezaardica fiunt Venena, Si Potulenta rigidiusculè negentur.

§. 1. Intelligimus præsertim Febre Morbillari aut Exanthematicâ quavis aliâ detentos, eosque facilè perspirabiles. Quibus quin Liquida crebriùs concedantur, nulla prægnans dubitandi ratio superest.

§. 2. Quantum Laticis enim per Poros transivit, tantum per Os derivare in Corpus, tanquam Machinam hydraulicam, iterum convenit, tum ne Venæ per exæstuationes Febriles ac Sudorem crebrum depletæ sicciores

ciores reddantur, & Miaſma ſuperſtes, Sanguini firmius imprimatur; tum ut diluatur id tantò meliùs, & Paroxyſmum totius Morbi unicum, ſenſim ac ſenſim mitiorem reddant.

§. 3. Contrà per præſtantisſimos etiam Pulveres Bezaardicos, aut expulſivos alios, à Medicis cæteroquin polyphemis, ſuperſtitioſâ Vehiculi liquidi parſimoniâ ſuppeditatos, antecedentibus annis pasſim, tanquam per Venena exhibita totidem, Ægrotantium multos, præſertim puellas ac pueros, jugulatos fuiſſe, qui facile ſervari potuiſſent, haut temerè pronunciamus.

Theſ. XVII. Fruſtra torqueri ſe patiuntur, qui in Glaucomate, vel etiam Amauroſi, ab Acu auxilium exſpectant.

§. 1. Utrobivis enim non tam abundat Humor exoticus aliquis, per Vaſa Tunicarum aut Medullares Expanſiones Nervi optici, intrò in oculum, ad delicatulam ibi Humorum, omnium puriſſimorum, Apothecam ductus, prout in Hypochyſi aliàs, vel Suffuſione, inter Pupillam & Lentem Cryſtallinam, Tenebricoſi quid ſenſim concreſcit, Viſionique obeſt: quàm necesſarium quid deficit. Quapropter ubi nihil peregrini, Viſumque morantis adeſt, ibi per Acum ophthalmotomi nihil etiam poteſt abigi.

§. 2. Ac in Glaucomate quidem, plerumque incurabili, crasſities Globi Cryſtallini ac Durities habetur penè inſolens, orta per Exſiccationem, culpâ Senii, aut ex cauſis intervenientibus aliis: dictæque Partis Textura, puriſſimo

dicus peritus adsit, alacriter suo fungens officio; si Æger obtemperans, nec viribus orbus, aut Senex admodum; si Tophi non ingravescant; & auxilii imploratio non ultra Paroxysmi vigorem diutiùs differatur.

§. 4. Quicquid occlament Ægri, per indomitæ impatientiæ dedecus sibi saltem formantes Equuleum, sub cujus duritie ocientur; auspicaciora omnia communi præjudicio, Medicina Selectior hodie exhibet: modo quis Humorum, præcipuè dominantium, Motusque Spirituum, cum Mechanicis eorum agendi Modis, ac Perspiratu Corporis, bene cognitos habeat. Ita certè Remedii Inventio facilis, si Pneumatica & Hydraulica simul consulantur, in promtu erit.

§. 5. Non tamen est facilè curanda, ob duplex præcipuè Cacoëthes hominum; postquam nihil frequentius, quâm ut post triumphatam quantumvis Podagram, ubi dein ex causis planè alienis Æger in Morbum alium inciderit, Honorarii exhibendi controversiam moveant Medico, & cum eo temerè, tanquam de Podagrâ retropulsâ altercentur:

§. 6. Vel Paroxysmos Dolorum Ipsimet, propriâ suâ culpâ protrahant, à quibus evadere, aut quos mitiùs ferre possent, si præjudicia saltem deponerent, nec superstitiosè aut firmiter adeò, Doloribus suis auscultarent.

Thes. XX. Podagræ Pertinacia magnam sui partem in Præjudicio consistit, aut Opinione.

§. 1. Nullus enim Dolor tàm acutus, tàm ferox, ac refractarius est, quem velut Exaggeratio arbitraria certò exasperat, ita generosus ipsius contemtus, sedata mens, & diligens Phantasiæ ad aliud quid Abreptio, non leniat aut tol-

lat,

lat, fidem facientibus Exemplis eorum, quos vel Meditatio constans Irritamenti molesti obliviosos reddidit, vel subitaneus etiam Fulminis fragor, aut Incendium Domûs, aut Ruina ejusdem imminens, aut Insperatus Nuncius lætus, lecto excussit, ut Peripatetici redderentur, qui sedendo anteà, nimiùm quantum erant Socratici.

§. 2. Id quod imprimis de Illustri Barone, Friderico à Tieffenbach, Duce quondam rebellis Exercitus Moravici tenendum, qui Oeniponti An. 1621. d. 17. Jun. St. N. Hemicyclo portatus ad locum Supplicii, visoque dein Carnificis Gladio, subito horrore Se in pedes erigens, vanâ Gratiæ Spe, cum omnium stupore, huc illuc aliquandiu ambulavit, donec stans capite plecteretur, ut ex Theatri Europæi Tom. 1. Jacobus Balde (Solatii Podagric. membr. 74.) memorat.

§. 3. Sunt utique Spiritus Nerveo-medullares, promtissimi Mentis nostræ Satellities, & Perpetua quasi Mobilia, Phantasiæ nutibus, lubens obtemperantia. Undè plurimùm refert, ut quis Speculatione Doloris, præsentis ac futuri, se minimò maceret, eidemvè auscultet; & quæsito potiùs Meditationis objecto alio, Spiritus errabundos in viam ducat.

§. 4. Quod quidem plenè efficere, non semper in potestate hominum est, ob plura identidem Salia hispida, in Partem affectam confluentia: unum tamen ex maximè necessariis esse, Animum etiam in Podagrâ sedatum habere, tam certum est, quàm Impossibile cœteroquin est, rectè philosophari, nisi Animus itidem fuerit ab omni ante omnia Præjudicio purgatus.

Thes. XXI. Vina Hungarica, aut alia pro Calcosis vulgò habita, præcise

 ob id

ob id non sunt pro Podagrificis habenda.

§. 1. Experientiæ consentaneum est, in Hungariâ, Austriâ, & finitimis Regionibus, ubi Cerevisiæ parum, plurimum verò Vini bibitur, Podagricorum familiam esse, quâm alibi, numerosiorem. Et ex eo ab Annis jam benè multis culpa continuò in Vina, tanquam Alimentum familiare, quod etiam Morbum popularem suppeditet, est rejecta: quasi videlicet Illa (præsertim in calcariis aut cretosis locis crescentia, Partibusqne Nervosis credita præ cæteris inimica) ad exhibendos Tumores ac Tophos Podagricos, materiæ vices subeant, Tartarum crudum ac pungitivum largè subministrando, qui dolorificè dein Articulis impingatur.

§. 2. Paulò aliter verò se Rem habere, sequentia evincent. Primùm enim, Vina benè defœcata Hungarica, (præsertim Toccaviensia) aut alia generosa ac tenuia, Tartari multò minus, quàm imbecilliora quædam, quale Rhenanum est, suppeditant. Id quod Experimento Cl. D. Döringii, in suis cum Sennerto privatim habitis Disquisitionibus, est probatum. Vini Rhenani enim & Toccaviensis, utriusque sigillatim Mensuræ 24 per Alembicum destillatæ sunt; unde post Destillationem Rhenani, remanserunt Tartari Unicæ tres, vel Drachmæ 24. Ungarici verò vix drachmæ duæ.

§. 3. Et quid quæso est, quod tantâ ambitione, tantoq; in Chimicis nisu Sal volatile quoddam Tartari, magnis in Medendo scopis inserviturum, hodie quæritur, si ab eo, quod Natura ipsa ad peculiarem aliquem gradum Puritatis & Subtilitatis evexit, ut blandulè ac occultè in Poris Vini generosioris natet, & jucundè bibatur, tanquam à Lupo mordaci aut Cerbero, nobis metuendum sit?

§. 4.

§. 4. Deinde Vini Tartarus quò Crassior copiosiorq; est, eò minùs periculi ab eo, ne ad Partium penetralia transvolet. Dum enim quod in Vino ipsius utcunque Spirituosum exstitit, vi Digestionis abripitur, potior Tartari pars, ob crassiorem Texturæ suæ conditionem, Ducem suum haud æquè sequi apta, in Viis Alimenti primis communiter residet, & pro diversâ aculeati Salis misturâ aut Terræ prædominio, vel Cremoris Tartarei, Arte facti, quoddam subit officium, Alvumque blandè stimulat; vel obstructionum quoque quarundam Autor fit: qualia ob calcosam diathesin censentur esse Bohemica: & Vina rubra crassiuscula, ob Tartari abundantiam, indolemque sylvestrem, vulgò suspecta sunt; maximè ideò, quod recentia sint, & ætatem diu non ferant, uti sunt quædam Tyrolensia.

§. 5. Ut proinde Noxa, quæ Vinis tribuitur, ad Summum videatur duplex; Vera Una, consistens in Sulfuris aut Spirituum Exaltatione, Acidivè Excessu, aut Ramentis Tophaceis invisibilibus, clàm subrepentibus in Venas; altera Putatitia potiùs, ac plerumque falsa, quam Tartaro visibili crassiori imputant.

§. 6. Numquid verò cretaceum quid Articulis passim non impingitur, etiam in iis, qui vel Podagrici non sunt, vel per vitam moderatiùs actam, nihil aut parum Vino indulserunt! Imò certè Pedestris hic Morbus æquè alteribi, ac in Bacchi Dolio concipitur: notaque existit Kiliæ Disputationis Præsidi, Fœmina plusquamquadragenaria, curæ suæ subjecta, maximè sobria, vexataque Doloribus Scorbuticis, cui Calx nitidula ex Digitorum juncturis iteratò erumpit, & per Vulnusculum Cutis potest eximi.

§. 7. Et ab Alimentis quibusvis aliis adeò nobis cavere non possumus, quò minùs ex iis vel viscosum quid, vel Ter-

ra,

ra, vel Tophus, vel Fæces, ad Sanguinem penetrabiles, per Oscula Lactearum subinde in opere Digestionis transeant, atque sic ultra Vias primas translatæ, à Vectore Spiritu, intercedentibus Causis aliis, in Podagrificum Congelamen mutari possint. Ergonè Panem, & Pisces, & Carnes, & Ova, & quid non aliud, interdicemus Podagricis? Aut certè haud aliis, nisi talibus Alimentis per Vitam utendum erit, quæ nec Atomum Terræ, Venis tribuant.

§. 8. Quæ Alimentorum Fæces, tum demum in Partibus separantur, & Sal acutulum, aut hirta Terra, nunc huc nunc illuc, maximè verò ad Renes, aut loca articularia, membranosavè, à Corde remotiora, deponitur, postquam Spirituum impetus, ad ὀργασμὸν anteà actorum, deflagraverit; ut cæteroquin in Locis Thermarum vicinis, Topho passim crassissimo incrustatis, vel intra Pharmacopolium, in Essentiis vel Extractis liquidis, exhalante sensim eorum Spiritu, qui particulas resolutas suspensas tenebat, sed spontè dein præcipitabilibus, videmus.

§. 9. Quò itaque Vina sunt generosiora, crebriùsve aut copiosiùs hausta, eò plus Terræ & Salis fusi, ex Alimentis evehunt, Spiritusque Sanguineos (vel ut alii loqui malint) Sulfur Sanguinis irritant, cum Indifferentià ad Tartarum Fluoris sui proprium, paucum & copiosum: Prout Podagrici quoque haut pauci habentur in Poloniâ ac Rusiâ, ubi tamen plus Spiritûs Vini, Mulsæ, vel Succi Fructuum fermentati, quàm veri Vini bibitur, & de Tartaro horum Potuum ne semel cogitatur.

§. 10. Dumque Vinum non-potens à Canonistis, cæterà rigidis, Seni Podagrico tandem conceditur, quo tanquam blando Nectare, tremebundas partes reficiat, utroq; pollice clàm quasi confiteri videntur, præcipuam vini noxam,

xam, non tàm in Tartari cumulo, quàm Turbis, per Vinum copiosiùs sumtum in Sanguinem introductis, quærendum esse: cujusmodi Vina Generosiora maximè sunt Hungarica, quorum ergò præcipuè hæc dicimus; Vinum Album Hispaniæ, Sectum vel Secco dictum; Petri-Simonium, itidem Hispanicum, ex palmitibus Germaniæ ante ipsos Ducentos Annos aut plures, eò transplantatum; aut in Campaniâ, felicissimâ regione Italiæ, Vin Greco de Somma, vel Montis Vesuvii, sincerum, valdè potens, tenue, colore Auri, ad Urinæ vias, in benè-perspirabilibus statim transiens; Vina Gallica haut pauca; & multa alia.

§. 11. Contrà, quæ vel Craseos Temperatioris sunt, vel saltem moderatiùs bibuntur, exiguos Sanguini impetus imprimunt. Quo censu apud Italos nisi Vicentinum, (à Vincentiâ, Urbe Dominii Veneti) il Marzemino dictum, districtûs istius facilè delicatissimum, & potiùs inter crassiuscula Rubra ponendum sit; ex omnibus certè circa Romam crescentibus, optimum est Albanum, in Sanitatis tutelâ familiare Pontifici. In Germania verò post Rhenanum aut Bacharacense (tanquam ad Bacchi Aras natum,) vel etiam post Franconica quædam, & Mosellana, quæ Aquæ misturâ minùs indigent, minimas omninò Particularum, intra Venas Seditiones faciunt Neccarina; nisi quis curæ, Ori, cordique habere velit tritum illud: More Palatino bibimus, ne Gutta supersit &c.

§. 12. Ita nempe à Reatu grandi liberata maximam sui partem tandem putamus Vina Hungarica, Imperatorum ac Regum mensis digna, (etiam Podagricorum) si moderatè & cum cibis sumantur. Toccaviensia præsertim (ex superiori Hungariâ) lætè crescentia, ubi Auri Venæ subtus scatent, Vitesque Aureolis Auris imbuunt. Ex Vecturâ terre-

ſtri quoque augmentum vigoris captantia, quod Oeniſophorum obſervatione liquet: nec cedentia quicquam cognatis ſibi, quoad dulcedinem nativam, puritatem generoſam, ac Vires, vel Vino Secto Hiſpaniæ, anteà dicto, vel Vino Syriæ de Alepo, vel Smyrnenſi aureolo.

§.13. Quorum poſteriorum vices, tanquam vulgò minùs venalium, in imbecillitate Ventriculi, tenebunt, Vinum Malvaticum, quod pro Cretico in Germaniâ venditur; Muſcatellinum rubrum, in Latio celebre, ſapidisſimumq;; Rhæticum Veltelinum, Vallis Teliniæ; Roſaceum Fori Julii, certans cum Vinis Campaniæ; & plura alia.

§.14. Quorum hauſtuli ſi tandem in ipſo Podagræ Paroxysmo (cœteris paribus) anhelanti Ægro cedantur, ecqua tandem ipſi cum Medico altercandi Cauſa erit?

Theſ. XXII. Ira, ac Venus, eodem Modo, quo Vinum potens crebriùs ſumtum, Podagram concitat.

§.1. Non præciſè materialiter videlicet, prout de Vino opinio eſt, particulas Salis pungitivi Nervoſis partibus impingendo; Sed diſpoſitivè, ac merè occaſionaliter, quatenus Oeſtro Furoris aut Amoris, univerſus Corporis Sanguis in Effervescentiam anomalam, Saliaque ipſius aut Sulfura, ab irritamento quovis facilè mobilia, aut Luculæ, in orgasmos perrapidè cientur.

§.2. Quam Spirituum & Cruoris Agitationem inſignem, ſequitur aut comitatur hoc, ut cocta cum incoctis, digeſta cum crudis, aliquo ordine transferri per Venas cœpta, efferis Motibus his confuſim agantur in Vortices, fiatque dein Craſſorum à Tenuibus Separatio, ſicut Cereviſia

recens,

recens, & Vinum, non defœcatum affatim, agitatumque impensè, Crassamenta undiquaque deponit in Dolio, Tartaro latera, Fœcibus fundum petentibus; quæ abscedunt hoc promptiùs, quò liberior simul per Foramen fortè aut Rimam, Spiritibus agitatis patet exitus, utpote quorum Expansoria vis, Particulas crassiores aut fœculentas anteà, intra Poros liquoris Aquosi, in statu pendulo aliquandiu servarat.

§. 3. Atque sic ad Veneris Exercitia crebriora quod attinet, Tres ipsam utique Effectus similes, Sanitati minùs proficui, sequuntur: Vibratio confusiva videlicet Sanguinis & totius Corporis, in flagrante isto ac rapido Amoris incendio adeò valida, ut vel referat Semi epilepticum quid; Spirituum præstantissimorum ejaculatio vel Jactura, cujus culpâ Robur Articulorũ infringitur, ut congestioni humorum dein resistere non possint; & Sedimentum tandem Materiæ ignobilioris, plus minùs sensim abscedens, quorsumcunque pro diversâ Partium Texturâ potest. Unde Hippocrates Pueros vel Eunuchos ab hoc morbo immunes pronunciat, VI. Aphor. 28. & 30. ex eo, quod ad Venerem inhabiles sint.

§. 4. Per Iram verò, quæ verbis Hofmanni, est tanquam Ventus in Mari, etiamsi ex dictis tribus Effectibus Insalubribus medius, h. e. Spirituum Elapsus, haud æquè ubivis conspicuus sit; certum tamen est, ipsos per excandescentiam illius ad deflagrationes inordinatas in corpore diripi, tanquã Fulmine, quas deinde sequitur Crassamenti in Partem aliquam depositio; Fluidum quidvis hinc inde insigniter turbari; & fieri Bilis præsertim Exagitationem, ut quasi in Torculari compressa reaffundatur Sanguini, Ichoresque illius in Podagræ exacerbationem pronos, mordaciores reddat, & acriores.

 §. 5. Qua

§.5. Qua occasione obiter hic (forsan tamen haud inutiliter) notetur, quàm falsò passim Ira ex abundantiâ Bilis oriri putetur, & Iracundi, Biliosi dicantur ex Temperamento, tanquam Causâ præcipuâ istius Affectûs aut Fomite; cum potiùs Diluvium Bilis, necessariò esse debentis in cujuscunque etiam Temperaturæ Homine sit ab Ira.

§.6. Id quod observatum quoque videmus à Joh. Sophronio Kozack, qui in Tractatu de Sale (cap. 10. Sect. 19. pag. 472.) eleganter hæc infert: Non exile iram, sed extra bilem augeri certiùs est, quia omnia sensibilia ex Insensibilibus surgunt centris. Columbus dicitur carere bile; & tamen est animal valdè Iracundum; Si rostrum & ungues Aquilinos haberet Columbus, revera ipsâ aquilâ esset damnosior, nam Spiritus ejus merum Sal est vel ignis, ideò excrementa maximè sunt biliosa, & calci vivæ parallela, nam sæpè ex illis magna surgere solent incendia.

Thes. XXIII. Antipodagricorum Medicaminum vulgò major gloria est, quàm Virtus.

§.1. Non Pagina una aut altera, sed integrum Volumen concipiendum, & negocium certè futurum esset, amœnitatis ac utilitatis plenum, examen diligens instituere, ac inquirere tàm in Præparationem, quàm Modos agendi multiplicium illorum Medicaminum, quæ vel Scopo medendi generaliore, vel tanquam Specifica, nostro præsertim tempore, ad Arthritidem passim celebriter adhibita sunt, vel etiamnum adhibentur: sed, si Tempus etiam suppeteret, ratio tamen præsentis Instituti Disputatorii id non ferret.

§.2. Idque saltem in genere monemus, si ullibi quid

valet

valet circumſpecta Medendi Methodus, peculiari notitiæ Humorum, Salium, & Perſpirationis, quæ in Individuo quovis habetur; ſuperſtructa; in Podagræ Curatione valet, tanquam Secretum omnium ſecretisſimum.

§. 3. Quo magis Specificis, quæ magno hinc inde venduntur precio, ſanctiusvè creditur, & in iis Deſiderii omnis ac Spei anchora firmatur, hoc plerumque longiùs à Scopo præfixo receditur; cum amplius quid de illis exſpectetur, quàm in ipſis eſt: ut videlicet modò-dicta Specifica, cuivis Ætati, Temperamento, Partium Texturæ, Cauſæ Morbificæ Indoli, & Accidentibus, indiſtinctim accommodent ſe, tanquam Chamæleon Colori.

§. 4. Quem errorem damno ſuo expertus eſt, inclutus Uladislaus IV. Poloniæ Rex, in exemplum Arthriticorum hîc jure ſtatuendus; qui ut habetur in Appendice ad Annum IV. Curioſarum Ephemeridum, pag. 314. ab Anno ætatis trigeſimo, præter Dolores à Calculo Renum, Veſicæ, & Colicos, ſæpisſimè acerbisſimèque cum Arthriticis Doloribus conflictatus, & à doctis proinde, indoctis, anxiè poſcens auxilium, quidvis undique tantis ſumtibus admiſit, ut ſpacio aliquot Annorum, Pecunias, Prædia, Torques, Annulos, Cimelia, ac alia precioſa lubens erogando, ultra Sexies centena Millia Florenorum conſumſerit, vix tamen quid obtinuerit amplius, quàm ut poſt impetratas lenes aliquando inducias, recrudeſceret ſubinde malum; precioſisſimaq; Arcana adhibita, vix aliquid ampliùs, multoq; minùs in iteratâ tertiâ adhibitione effectum darent, Opiatis aut Anodynis aliis additis, ad tempus quidem dolorem lenientibus aut tollentibus, radicaliter tamen Cauſam ejus non everrentibus; ſed palliantibus Morbum tantisper, ne aliquandiu ſentiretur.

Thes. XXIV. *Et Modus Curandi per Resolventia, censetur omnium optimus tutissimusque.*

§. 1. Hoc est, si tamen in genere aliquid, extra Casum Specialem propositum, determinandum sit, observationibus haut destituti existimamus, in rectâ Resolventium administratione, potiorem Curationis Cardinem consistere, tanquam Tumorum Termino omnium optimo ac tutissimo.

§. 2. Ut tamen auxilio hoc Æger eò citiùs ex fluctibus acerbæ suæ ægritudinis emergat, peritus Medicus cogitabit, Resolventia pungitivam Colluviem, non quævis ubivis prodesse, aut quovis tempore.

§. 3. Multò minùs Suppurationem exspectabit, utpote quæ hîc rarò accidit, cum Podagra irresolubilis, in Tophos aut Nodos frequentiùs concrescat.

§. 4. Quibus colligendis immoderatior præsertim, aut calidiusculus, etiam Resolventium externorum usus, non rarò occasionem dat, & facilè procurabilem ab his Evaporationem tenuioris, coagulationemque crassioris materiæ subministrat.

§. 5. Vel è contrario etiam, si Resolventia sint imbecilliora, eadem mox mox redduntur ἄμετρα: Materiam peregrinam, cœterà resolubilem, utcunque à sedibus suis movent, sed ad perfectam difflationem sui non promovent.

§. 6. Ut hinc sit certa Moderationis lex tenenda, ad quam peritus Medicus, præsentis Ægri curam habens, perspectis ritè Circumstantiis omnibus componet se, & pro harum varietate, variabit quoque ipsamet Medendi adminicula.

§. 7. Ac

§. 7. Ac ſpeciatim quidem locum Reſolventis Interni tempeſtivè complebunt Sudorifera ac Diaphoretica; eaque vel ſola, vel in fœdus cum peculiari, ſatque explorato Salium fixorum Disſolvente euntia; quale fuisſe ſcribitur Clarisſimo in Poloniâ Regio Medico, D. Andr. Cnœffelio, qui ſolâ Tartari Reſolutione, Balſami naturalis conſervatione, & Partis affectæ Roboratione, curam Podagræ abſolvi ratus, in Curationibus ſuis Unicum omnium Salium ſolvendorum Arcanum præcipuè in deliciis habuit, cujus præparationem ne Regi quidem, notabilem æris ſummam offerenti, aperuit, ut ex Appendice ad Annum VI. Ephemeridum Curioſar. pag. 146. liquet.

Theſ. XXV. Inter Reſolventia externa, Moxa Chinenſis hodie principatum tenet.

§. 1. Longè verò ſupra Gloriam Europæorum Medicaminum Ant-arthriticorum quaſi omnium, novisſimè evehi cœpit Lanugo quædam aut Villago Chinenſium, Moxa dicta; cujus Inuſtione in Cutem Partis affectæ, tàm hi, quàm Japonenſes, incantamenti inſtar, non Podagricos pleroſque ſolùm, Sanitati reſtituere asſolent; ſed ægrorum plurium aliorum nullis non Partibus dolentibus applicant, (exceptis Oculis) in Morbis, à frigido vapore ortis.

§. 2. Res ita ſe habet, non ignota quidem Medicis hodie, & Ægris Podagricis præſertim, utcunque lautioribus, quorum aliqui pasſim eam non ſine ſucceſſu adhibuerunt: juvabit tamen in gratiam eorum, qui non-Medici etiam, aut non-Podagrici, conflictui Disputatorio publicè aderunt, totam rem in Compendium quoddam reducere,

post-

postquam prolixiusculè, ac Idiomate Belgico (ab aliis dein Germanicè reddito) illius notitiam, è Bataviâ Belgarum Indicâ, primus Orbi nostro suppeditavit Hermannus Buschosius, Pastor ibidem veteranus, propriâ ductus Affectionis, antea-desperatæ, sed per Moxam curatæ, Experientiâ.

§. 3. Est videlicet Moxa, ut diximus, Lanugo vel Pubes quædam Vegetabilis, parata ab Indis, vel ex peculiari Herbâ quapiam, cujus nomen ac modum parandi ad alias Gentes propalari vetant; vel indifferenter etiam ex tomentosis Herbis pluribus, inque Turunnas pyramidales (ut latior pars Cuti insistere possit) efformant.

§. 4. Cujusmodi Turundarum duas, tres, aut plures, tanquam Cauteria actualia totidem, Parti Arthriticorum Dolenti successivè impositas, supernè accendunt, ope admoti ardentis Bacilli Aromatici; & sic Ignis citissimè concipitur. Unde Chinenses præterea Moxam loco Fomitis familiariter in Ignitabulis suis adhibent; nec Inustio durat longiùs, quàm ut aliquis ad quinquaginta numerare velit.

§. 5. HincqueDolor transit intra Horæ dimidium, exhalante odore tetro, à quo aliquem in Deliquium Animi incidisse, Autor asserit: (oportet enim Exotica paulùm præ cœteris exaggerare.)

§. 6. Atque sic Vulcanus in eo negocio optimus Faber est, Ægros à compedibus suis liberans, Radiaturâ Ignis nimirum, Poros cutaneos citò pervadente, hinc blandè primùm, posteà aliquantùm acriùs, occupante Partis Affectæ particulas, excutienteque ex diverticulis suis hostiles copias, h. e. Sal Podagrificum, Fœcibus viscoso-terrenis plus minùs, circa Articulos immersum resolvente, ut id Hominem affligat mitiùs, depositâq; temporariæ Aciditatis larvâ, ad pristinam quam in Sanguine anteà habuit, Auræ acris

Salino-

Salino-volatilis formam, tanquam Phœnix ex cinere, redigatur.

§.7. Extrinsecus verò Pustulas ullas ex Ustione induci dictus Autor expressè (de Podagr. part. 2. cap. 5.) negat & pernegat; Maculam fuscam tantum & spadiceam, remanere scribens: id quod Puritati Ignis adscribo, qui citra Sal socium non amburit.

§. 8. Post Ustionem, Allium tusum imponitur, ac super illud Pellicula Allii madefacta. Si tamen Vesicula postero die appareat, rectè laudatus Autor aperiendam docet, nec violenter separandam esse Escharam, ut Humor eò citiùs divaporet; sed calidè Folium Plantaginis imponendum, usque dum illa spontè decidat.

Thes. XXVI. Operatio ista tamen adeò nova, aut abstrusioris Indaginis non est, quin aliquid pridem notius involvat.

§.1. Ad Ambustiones enim ab Igne vivo, vel Cera ardente Signatoriâ, sicut inter præsentanea Remedia refertur, ut aliquis citò saltem vel Digitum ambustum calidis Faucibus ingerat, vel Prunis propè admoveat, quò Sanguis, in Spacia Partis ambustæ affluxurus, patentiora actutum diverticula inveniat, ne pars tendatur, doleat, aut tumefiat:

§.2. Vel presfiùs: Sicut in Principio Erysipelatis Rustici superioris Germaniæ Locum affectum Cretâ tritâ adspergunt, & ex concussis invicem Ferro ac Silice, Scintillas Ignium ad eandem dirigunt, quibus sæpiùs impingentibus eò, Tumor ac Dolor cessant: redeuntque illi inoffensim

ad ſuetas operas, particulam Rohob Sambucini dehinc ſorbendo; quæ Curatio perquam - compendioſa eſt:

§.3. Ita ſpeciatim, poſtquam Modus agendi de Moxâ animo, niſi fallimur, ſemel jam comprehenſus, eſt, Superſtitioſum profectò foret, ob ſolum defectum illius (caro precio conſtantis;) operationem utilem intermittere; cum Goſſypium, ut flammæ ſuſtinendæ par fiat paratum, vel Lanugo vegetabilis quævis alia, aptè formata, (& vel Spiritu Vini priùs imbuta, ſiccataque) eidem litare poſſit officio, atque Eſcharam procurare, quâ ſubmotâ Podagrifici Seri portiuncula foràs eat.

§.4. Tum & parùm refert, utrum Bacillus Aromaticus ac Suaveolens accenſus, quem Indi, Munditiei magis, quàm neceſſitatis ergo aſſumunt, vel Sebacei, Cerei, Chartæ, aut alterius rei incenſæ Flamma, ad incendendam Moxam adhibeatur.

§. 5. Quod verò Bernh. Wilh. Geilfuſio, ſub initium eruditæ cæteroquin ſuæ Diſputationis de Moxa, Marpurgi Ann. 1676. habitæ, Μύκητες vel Fungi, per quos urendi modus apud Hippocratem olim uſitatiſſimus fuerit, aliquam cum illâ ut Nominis quodammodo, ſic conſiſtentiæ mollis ſimilitudinem habere creditur: id mera tantisper Conjectura eſt, Dubio triplici involuta; (1) quod Chirurgia Veterum valdè rudis exſtiterit; atque ſic (2) Ferramentis plerumque negocium ſuum perfecerint, tàm in Superficie Corporis, quàm inurendo etiam intimiora: & (3) in Caſu Fungorum adhibitorum, Fungos fortè Igniarios adhibuerint, Ignem diu ſervantes, ac tractabiliores. Loca ipſa Hippocratis evolvere, & in crudeles iſtas Veterum Uſtiones, quantopere ſcilicet ab Inuſtu Moxæ diſtent, conferre poſſemus: ſed temporis ac chartæ rationem habentes, calamum abſtinemus.

Theſ.

Thes. XXVII. Neque cœteroquin Usus ejus Inustionis planè indemnis est.

§. 1. Quin imò Incommodum ex Moxâ hoc relinquitur, si Operatio sæpiùs instituatur, ut vel Sero acri tenui, ad Diverticula cutanea irruenti, natura adsuescat, ex quo Malum, datâ leviculâ occasione perspirationis prohibitæ, potest recrudescere:

§. 2. Vel Eschara semper crassior reddetur, usq; dum Cutis occallescat penitùs. Neque Eschara identidem alia in posterum, nisi auctioribus flammis, excitanda erit: Ægroq; totum denique negocium id, intolerabile reddetur, ac tædiosum.

Thes. XXVIII. Curatio item Podagræ per Lac, speciosa & temporaria magis est, quàm solida aut constans.

§. 1. Dum hinc inde nihil ampliùs suppetit, quod Podagricis miseris adversus reciprocantes Dolorum Serras opem ferat, ad simile tandem Primo omnium Potui solent confugere, ad Lac. Quod Inventum est antiquissimum, posteà neglectũ utcunq; ; novissimè verò iterum inter Magnates ac alios, non sine pompâ in Scænam Medicam introductum.

§. 2. Quod opus ne sine Methodo aggredi videantur, hunc circiter ordinem, cum Cautionibus interpositis, observant, sparsim detectum à diligentissimo Sachsio in Anno Primo Curiosarum Ephemeridum (obs. 141.) à nobis verò hîc paulò distinctiùs digestum. Nimirum (1.) Lac cor-

poribus valdè impuris dandum haud esse (2.) utque respiciendum inter alia ad Ægri consuetudinem; sic (3) Voraci præcipuè Homini, ne rigida hæc diæta ipsi gravis reddatur, Lactis curam haud esse præscribendam.

§.3. Hinc(4)ante usum Lactis ab obstructionibus Corpus congruè liberandum: ac (5) sensim dein ad Pultes & Lacticinia deveniendum, usque dum Natura lacti plenè adsueta fuerit.

§. 4. In ipso verò usurpationis curriculo postmodùm hæc tenenda: (6) Abstinendum (in principio præsertim) à reliquis Alimentis omnibus, excepto, quod circa meridiem Panis accipi potest Similagineus, & in Lacte tingi: (7) â pane fermentato autem penitus abstinendum, ne Lac caseascat; & quovis tertio die, vesperi sub decubitum, Pilulas ex Aloê aut stimulantes alias sumendas, nequid sinistri inferat subrepens Alvi Obstructio. (8) Singulisque 10 vel 15. diebus blandum ex Foliis Sennæ ac Mannâ laxans utiliter adhiberi: (9) aut, si lactis usu Venter stipetur, manè in primo haustu grana xv. vel xx sumenda esse Rhabarbari.

§. 5. (10) Vernoque imprimis Tempore incipiendum, utpote quo Herbæ Succis maximè turgeant: & (11.) continuandum trimestri Spacio, quod aliqui ad Annum & amplius extendunt. Sicque (12.) quotidie horis 4. aut quinque ante prandium bibendas Lactis uncias Sex, ad viginti: & (13.) totidem Uncias loco cœnæ: (14.) posseque dein, ubi Natura illud perferat, dosin ejusdem quotidiè augeri: & (15) quidem ad ipsas uncias quadragenas denique: aut (16) ad eam Quantitatem pervenire, quam Ventriculus optimè fert: qui (17) si debilior sit, quater & quinquies potiùs de die, ac parum semper, quàm bis ac confertim bibendum.

bendum.(18) Ast desistendum aliquandiu iterum, si Febris aut Dolor superveniat; cujus Remissio prius exspectanda: (19) Et circa Postremas Septimanas, à Lacte ad Pultes & Lacticinia, ab his ad Ova Sorbilia, sensimque demùm ad Cibos alios, sed minùs Salsos, redeundum.

§. 6. (20) Interim verò, eligendum esse Lac Vaccinum, vel Asinæ. Et (21) quidem Vaccæ nigræ aut rubræ: (22) nec prægnantis, nec senis: (23) Imò potiùs talis, de qua Vitulus jam sublatus sit: (24) quæq; Pascuo committatur lætè herbido ac sicco, non uliginoso. Lacque debere (25.) esse calens ab Ubere, quàm possit fieri: aut (26) ejus loco leniter coquendum.

§. 7. Ita verò cadavera quasi cadaveribus accumulantur in corpore: reputando, jam plurimum ejus esse, quod de Spiritibus melioris commatis è Lacte evanuit, postquam pridem è papillâ fuerat translatum. Ideoque non esse id, quantillum eorum adhuc in Latice niveo superest, supervenientis cocturæ fervoribus absumendum.

§. 8. Quàm facilè enim Lac cadaverascat, expositum libero Aëri, affatim quemvis doceat, putrilagineus iste nidor, agminatim Nares feriens, si quis benè diductis ea um Alis, Cameras Lactis, vel Rurales ejusdem Apothecas, saltem introeat.

§. 9. Insuper Canonistæ novi ipsimet palàm confitentur, quædam à Lacte Incommoda, quibus sic obviam eundum docent: (27) Lacti nempe jungendum Saccharum, si periculum sit, ne acescat, aut in stomacho coaguletur. (28) Si verò Ventrem reddat nimis Fluidum, addendum aliquid Salis, aut Lac cum crustâ panis decoquendum. (30) Sique Sitis excitetur extra pastum, Aquam cum Saccharo coctam præmittendam, vel Lacti pariter miscendam. (29) Si Calor

anomalus corpori ſuperveniat, tertiam partem Decocti Hordei cum Pasſulis, Lacti affundendam.

§. 10. Quibus ex Severo hoc Victû oriundis Incommodis, denique hoc addendum, conſtare Expertentiâ, quosdam per Lac à Podagrâ Convaleſcentes, fuisſe poſt aliquod tempus eâdem correptos iterum. Imò aliquis non ſolùm nihil levaminis perſenſit, ſed in Tumorem Inflammationemque totius corporis conjectus eſt, ut oportuerit iterum abſtinere.

Theſ. XXIX. Idque ſaltem aut præcipuè efficitur, ut Serum mordax Podagrificum in Sero lactis diluatur.

§. 1. Hoc ut clariùs pateat, conſideremus ſequentia: Lac etiam optimum h. e. pingue, dulce, candidum, æquale, (quale hic maximè præſupponimus) Humor aliquis extra corpus Bruti lactentis, Seperatus; itaque plurimum boni ſenſim ipſi decesſit, & magna pars particularum balſamicarum inde trasniit.

§. 2. Dein in ipſomet corpore, antequam candicans iſte Latex ex eo emulgéretur, erat quidem ac dicebatur Humor nutritius: Veruntamen non perfectivus ſed inchoativus, & Sanguini confuſus quidem, indeque peculiariter in glandularem texturam uberum transcolatus; nondum tamen plusquamperfectus, aut imò unitus Sanguini; tantum abeſt, ut corrigere dehinc, multò perfectiorem Sanguinem humanum posſit.

§. 3. Deniq; Præſtantiores Lactis particulæ, quales cenſentur

tur Volatil-alcalinæ, ſummè digeſtæ, dulces, pingues, oleoſæ, aut Butyraceæ, & quæ demulcendi utique non ignobilem habent vim, ita ut ab iis auxilium aliquod ſperare Podagrici habeant, & haut rarò obtinuerint; comparatione factâ ad reliquas Caſeoſas, terreſtres ac indigeſtas, Salinas fluxas, ac facilè aceſcentes Aqueasque omnium copioſiſſimas, Lac materialiter conſtituentes, oppidò paucæ ſunt, imprimis in Lacte, quod aeri aliquandiu expoſitum ſit.

§. 4. Et ob iſtud ſeroſarum Partium prædominium accidit, ut lac copioſius aſſumptum, acutulas Seri Podagrifici portiones, nervoſis partibus incumbentes, ſenſim utcunque diluat, ſicut Pictor ſaturati Coloris Pigmentum, in oleo vel aquâ discontinuat, non verò propter eà planè tollit.

§. 5. Ex quo Ægri ſe magnum quid impetraſſe exiſtimant, atque ad aliorum quoque Exempla ſucceſſus proſperi provocant: tempore Recidivæ verò dein iterum aliter ſentiunt, quòd Salia Sanguinis aculeata tanquam Scorpiones exiguos totidem, non tam plenè è ſinu dimiſerint, quàm dinatantia divulſim tantisper, in Poris Humorum gerant.

Theſ. XXX. & ultima: Pythagoræismus ac Prima Species Arithmeticæ, nobilem quoque inter Auxilia anti-podagrica locum promerentur.

§. 1. Quinquennale Pythagoræorum Silentium, ſive omnimodum fuerit, ut in Schola Præceptoris muti magis quàm

quàm Pisces exsisterent, sivè per intervalla tantùm ita comparatum, ut Discipuli non auderent, toto eo tempore, ulli Doctoris Effato movere liticulam, sed Judicii assensum aut dissensum, suspensim tantisper haberent, usque dum Animo maturescerent; id equidem nobis est perinde.

§. 2. Nam saltem id volumus, ad Imitationem illorum, Podagricos quoq; in Lecto habere egregiàm Scholam Sapientiæ, si patienter modò velint attendere, quàm fidelis manuductor ad Poësin, ad Mathematicam, ad Picturam, ad Musicam, & Meditationes subtilissimas quasvis alias, Ipsis Quies sit.

§. 3. Aut minimò in sævissimis doloribus Animus ultrò abripiatur, ut Pulsus in Corpo Manus numeret; quot scil. Millia eorum exigantur unius horulæ Spacio? quantumque Sanguinis eodem tempore successive per Pulmones ac Cor transvasetur?

§. 4. Certissimum est, Morbum hoc ipso falli, Menteque his aut aliis, non inamœnis cogitandi Objectis placidè obrutâ, Somnum subrepere clam, furentemque Dolorem in argutis cœteroquin Articulorum Fibrillis, tanquam Papavere aut Opio assopiri.

FINIS.

De De ☐ⁿⁱ volat. &c. — — Stile — — Lebetrost — — Witte
De fonticulis — — — Albing — — Ortlob — — Franc. ad V
De ovis Paschalibus — — Francq — — Richter — — Heidelb
Positiones Medicæ variæ — — Major — — Hespom — — Kiliæ.